پوهندوی آصف بهاند
۲۰۱۷/۰۱/۰۹

د مریم امرخیلې غږ

دریمه برخه

«زه د هغو پیغلو دردیدلي چیغه یم، چي په ستوني کي خپ، خپ
ژاړي او چیغي یي هیڅوک نه اوري. غواړم د هغوی
پته، پته ژړا په داسي یاغي چیغي بدله کړم، چي
له شرقه تر غربه یي ناره د ټولي نړۍ تر
غوږونو پورې و رسیږي.»
(مریم امرخیل)

په تیره برخه کي مې د مریم امر خیلي په باب د ښاغلي حمید عبیدي د لیکني یوه برخه را واخیسته چي د باندي له افغانستانه لیکل شوې او خپره شوې وه، اوس به وګورو چي په نورو آدرسونو کي د مریم په باب څه لیکل شوي او څومره مالومات وړاندي شوی دی:

په ویکیپیډیا کي هم د مریم امرخیل د ژوکړې، زدکړو، هڅو او کارونو په باب مالومات شته چي زه یي په لنډه توګه د دې خپرني د بشپړتیا له پاره را اخلم:

د زدکړو په باب یي ویکیپیډیا داسي را ته وایي:

«اغلي مریم خپلي ابتدایه زده کړې په پېښور ژاخیلو نومي سیمه کي د افغان کډوالو په یوه لومړني ښونځي کي پیل کړې.

په ۱۳۸۲ کال یي له پېښور څخه خپل هیواد ته کډه وکړه او دلته د میدان ښار د ده افغانان د نسوان د لیسي په پنځم ټولګي کي شامله شوه. تر نهم ټولګي پورې یي په نوموړي لیسه کي درس و وایه، خو کله چي یي لیسه وسوځول شوه، کابل ښار ته کډه شوه او پاتي زده کړې یي د زرغوني په عالي لیسه کي تر بکلوریا پورې بشپړې کړې.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼي پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکي په ځیر و لولئ

په ۱۳۹۱ کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي پښتو څانګه کې شامله او په ۱۳۹۴ کال له دغه پوهنتون څخه په غوره درجه فارغ التحصیله شوه.»
د مریم د دندو په باب باید و وایم چې مریم په خپلو تازه مالوماتو کې لیکلي دي چې اوس بیکاره ده، خو میډیا وایي چې پخوا یې دا دندې تر سره کړې دي:«

ــ په ۱۳۹۲ کال د قومونو او قبایلو چارو وزارت د دفتر په ریاست کې ماموره.

ــ په ۱۳۹۳ کال د ګوګل ژباړن پروګرام په انکشافي پروګرام کې د ایډیټرۍ په توګه.

ــ په ۱۹۹۳ کې د سرخط نومي ورځپاڼي د ښځو د برخي متصدي او لیکواله.

ــ په ۱۳۹۳ کال کې د چنار په نوم د راډیو د ښځو د پروګرامونو پروډیوسره او د خبرونو ایډیټره.

ــ د یوه شخصي سوداګریز شرکت مؤسسه او رئیسه.»

په مدني فعالیتونو کې د عملي ګام اوچتولو څو بیلګې یې دا دي:«

ــ د وردګو ولایت هغو ماشومانو سره په تعلیمي بهیر کې مرسته کول، چې ښونځي یې په جګړو کې سوځل شوي وو.

ــ په ۱۳۹۱ کال ۲۵ هغو کورنیو ته د کار زمینه برابرول چې غوښتل یې خپل ماشومان ښونځي ته ولیږي.

ــ له میدان وردګ ولایت څخه بې وزله ماشومان کابل ته د تعلیم د حصول په موخه انتقالول.

ــ د ۱۳۹۵ کال له پیل څخه هغو ۲۵۰ میرمنو ته د لاسي صنایعو په برخه کې د کار زمینه مساعدول چې په بدل کې یې خپل ماشومان ښونځي ته ولیږي.

ــ د کابل ښار یو شمیر له رواني ستونزو سره مخامخ ځوانان د اروا پوهني ځانګړو تربیوي کورسونو ته معرفي کول.

ــ د ښځینه قشر د ذهني کچې د لوړولو په موخه په لرې او نا امنه سیمو کې د راډیویي تعلیمي فیچرونو او پروګرامونو جوړول او خپرول.

ــ د میرمنو د ادبي او فرهنګي فعالیتونو د تقویت په موخه په کابل ښار کې د (میرمن ادبي بهیر) په پروګرامونو کې همیشني ګډون.

ــ د ښځو د حقونو له پاره په مختلفو ټولنیزو برخو کې دوامداراو هر اړخیز فعالیت.»
زه به د مریم امر خیلې د قلم او لیکنو په باب وروسته خپل مالومات او تبصرې وړاندې کړم، سمدلاسه ګورو چې د دې د لیکنو په هکله ویکیپیډیا څه او څومره لیکلي دي:«

ــ په بدو کې د ښځو ورکړه،

ــ د ښځو پر وړاندې تاو تریخوالي،

ــ د ښځینه تعلیمي بهیر د تنویر او د ښځو پر اقتصادي پیاوړتیا او د ځوان نسل د بیدارۍ په باب په لسګونومقالې،

ــ راډیوي خپرونې،

ــ د سیمنارونو له پاره څېړنیزې لیکنې،

او د ورځپاڼو له پاره د راپورونو جوړول د اغلي امرخیل د لیکنو تر ټولو ستره منځ پانګه جوړوي.»

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼي پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکي په ځیر و لولئ

له «غمي» راډيو سره د مریم امرخیلي یوه ځانګړې مرکه:

غمي، د بي بي سي روغتيايي راډيويي مجله ده، له بي بي سي نه خپرېږي، خو د يونيسف له خوا تمويلېږي چې په اونۍ کې څلور ځلې خپرېږي. اصلي موخه يې د کوچنيانو او د کورنۍ د غړو د ښې روغتيا او د ژوندانه د ښېګړې اړوندې مشورې او عملي مهارتونه دي. مريم امرخيلي له غمي اونيزې راډيو سره په يوه مرکه کې د خپلو کارونو، ستونزو، برياليتوبونو، لاسته راوړنو او نويو هيلو په باب څرګندونې کړې دي او دا خبرې د «غمي» راډيويي خپرونې په ۲۳ مه ګڼه کې د ۲۰۱۶ کال د دسمبر په دیارلسمه نیټه اېښودل شوې وې چې د فيسبوک په پاڼو کې زما پاملرنه ور واوښته، هلته له غمي راډيو سره د مريم امر خيلي ياده انټريو په غږيزه بڼه اېښودل شوې وه، ما واورېدله، را ته په زړه پورې وه، ځکه ور ته ولګيدم او له غږيزې بڼې نه مې ليکنۍ بڼې ته واړوله، دا يې د انټریو يوه برخه ده:

«... زما ژوند داسي يو ژوند و، چې له ډېرو کړاوونو سره مخ شوې يم، باور مې نه کيده چې زه به خپلې زدکړې پای ته ورسوم...
زما په لویو لاسته راوړنو کې، یوّ هغه زما د لیسانس تر کچې زما زدکړې دي او بله لاسته راوړنه مې د «زرتار» کمپنۍ جوړول دي، چې زه يې خپله تر ټولو لويه لاسته راوړنه ګڼم.
کله چې په پاکستان کې وو، زما ياديږي چې زه شپږ کلنه وم، پلار به مې له ډير کار سره، سره ډير لږ مزد تر لاسه کاوه، نو ما به د خرما له پاڼو نه وا ړه ګلان جوړول او په دې ډول به مې د کور په اقتصاد کې مرسته کوله،
کله چې افغانستان ته راغلو، زموږ په سيمه کې يوه نجلی هم ښوونځي ته نه پريښودل کيده، زه لومړنۍ جلۍ وم چې ښوونځي ته لاړم، ښوونځي ته زما له تګ نه وروسته ښوونځي ته د نورو نجونو تګ هم پيل شو. ښوونځي ته د تګ په څنګ کې مې هم په کور کې او هم له کور نه د باندې له مور پلار سره په کارونو کې مرسته کوله، له ښوونځي او تعليم سره زما مينه د دې سبب شوه چې د پلار په مرسته مې په تعليم پسې پښه کابل ته ورسيده.
لاسي کارونه هغه څه وو چې زه يې پر خپلو پښو ودرولم، په دې ډول و توانيدم چې په کابل کې ځانته کور په کرايه ونيسم او د تعليم له پاره خپلې خويندې او خپل ورونه کابل ته راولم. ما نه غوښتل چې هغوی له تعليم نه پاتي شي او له هغه نه مې وروسته د تره اولادونه هم د تعليم له پاره کابل ته راوستل.
ژوند کې مې تر ټولو ښه خاطره دا ده چې د سولې جايزې ته نومانده کړای شوم. يو سهار مې د خپل فيسبوک ور پرانست، که ګورم چې ليکلي:
«مريم امر خيله به د سولې جايزې ته کانديده کړو.»

زما باور نه کيده، ما ويل چې دا به ټوکه وي؟ ښايي کومه بله مريم امرخيله به وي، نو مې خپلې يوې ټولګې والي ته وليکل چې دا ټوکه ده؟ هغې را ته وليکل چې همدا ته يې کنه!
نو زه په دې ډيره خوشاله ځکه شوم چې ما ويل دې جايزې ته به زما کانديديدل د نورو نجونو له پاره يو سر مشق شي، ځکه هغوی په داسي چاپيريال کې ژوند کړی او ژوند کوي چې فکر کوي دوی هيڅکله چيرته نه شي رسيدلای او زه خپل کانديديدل د هغوی له پاره يو مورال ګڼم.
يوه لويه هيله مې دا ده چې زما «زر تار» کمپنۍ، چې ما د ميرمنو له پاره جوړه کړې ده، دومره لويه او پراخه شي چې د ټولو ولايتونو اړ ميرمنې په کې کار وکړي او دا ميرمنې له اقتصادي پلوه پر ځان بسيا شي او همدا «زرتار» مې د نړۍ په سطحه د افغاني کلتور د معرفۍ او غوړيدا يو لوی مرکز شي.
او له دې نه وړاندې زما د زدکړو مسأله ده، غواړم په تعليم کې نور هم پرمختګ وکړم او خپله ماستري او دوکتورا ډيپلوم هم تر لاسه کړم.»

د مريم امر خيل د همدې مصاحبې نه لاندې په کامنټ کې زموږ د اوسني نسل د تعليم د نهضت د پلوي سر لاري ثنا ساپۍ داسي ور ته ليکلي دي:

«مريم جانه زموږ ټولو وياړ ده. يو څو نورې مريمې که ولرو، کار مو جوړ دی.»

زرتار:

زما له نظره د مريم امر خيلي په ژوند کې د «زرتار» جوړول او بيا د دې اقتصادي شرکت کاميابه پرمخ بيول به د مريم په اوسني او راتلونکي ژوند کې اساسي رول ولري. د مريم د کار او ژوند په باب مالومات دا ښيي چې دې د خپل ژوند په دې تانده ځواني کې د «زر تار» په نامه يوه اقتصادي موسسه جوړه کړې ده. د «زر تار» جوړونه او لاربښوونه په اوسنۍ زمانه کې، بيا د افغانستان غوندې يوې دوديزې ټولنې کې، داسي يو نوښت دی چې مريم که له

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنېزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

يوې خوا له اقتصادي پلوه پر ځان بسیا کيږي، نو له بلې خوا په لسګونو او لا سلګونو نورو نجونو او میرمنو ته د کار او ژوند زمينه برابرولای شي. کله چې مریم غواړي د نوي نسل په روزنه کې دايمي مبارزه وکړي، ژوند وکړي او لا له نورو هیوادوالو او نورو انسانانو سره مادي او معنوي مرسته وکړي، دا خو يو ښه او پیاوړي اقتصاد ته اړتیا لري، نو زه داسې نظر لرم چې:

که پر «زر تار» باندې ډیر تمرکز وکړي او هر کال يې ښې ته او د کار کولو سیستم ته د زمان له غوښتنو سره سم بدلون ورکړي، دخل او خرچ يې تل تر نظر لاندې ولري، ډیر به ښه وي، بیا نو اقتصادي موانع او ستونزې د دې د نورو زدکړو، مطالعې، د نوي نسل په روزلو کې د مبارزې او نورو انساني پلانونو مخه نه شي ډبولای.

د دریمې برخې پای

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولـئ